

A T M I N I M U I

Akademikas EVALDAS NEKRAŠAS

1945 m. gegužės 29 d. – 2023 m. rugsėjo 19 d.

Rugsėjo 19 d., eidamas 79-uosius metus, mirė žymus mokslininkas, Lietuvos filosofas, politologas Lietuvos mokslų akademijos narys emeritas, akademikas, profesorius habilituotas daktaras Evaldas NEKRAŠAS.

Evaldas Nekrašas gimė 1945 m. gegužės 29 d. Ukmergėje. 1962 m. aukso medaliu baigė Ukmergės 2-ąją vidurinę mokyklą. 1962–1966 m. studijavo radioelektroniką Kauno politechnikos instituto (dabar Kauno technologijos universitetas) Vilniaus filiale (dabar VILNIUS TECH) ir įgijo karo inžinieriaus specialybę. 1962–1967 m. paralelinės tikimybių teorijos studijos Vilniaus universiteto (VU) Matematikos fakultete įvertintos diplomu su pagyrimu. 1967 m. dirbo Vilniaus universiteto Filosofijos katedros asistentu. Nuo 1967 m. dėstė Vilniaus universitete. 1967–1971 m. – VU filosofijos doktorantas (aspirantas). 1971 m. apgynė humanitarinių mokslų (filosofija) daktaro (tada filosofijos mokslų kandidato) disertaciją „Tikimybės empirinė interpretacija“. 1971–1986 m. – VU Filosofijos

katedros vyr. dėstytojas, docentas, vyr. mokslinis bendradarbis. 1982–1985 m. – VU Sociologinių tyrimų laboratorijos mokslinis bendradarbis, grupės vadovas. 1983 m. apgynė humanitarinių mokslų (filosofija) habilituoto daktaro (tada filosofijos mokslų daktaro) disertaciją „Tikimybės ir indukcijos problema loginio empirizmo filosofijoje“. 1986 m. jam suteiktas profesoriaus vardas. 1986–2013 m. – VU Filosofijos fakulteto Filosofijos katedros profesorius. 1988–2003 m. – VU Filosofijos fakulteto Filosofijos katedros vedėjas. 1991–1995 m. – Lietuvos mokslo tarybos narys. 1992–1993 m. – Lietuvos Respublikos Seimo (tada Aukščiausiosios Tarybos, t. y. Atkuriamojo Seimo) Užsienio reikalų komiteto patarėjas. 1995–1996 m. – Harvardo universiteto (Kembridžas, JAV) Fulbraito vyresnysis tyrėjas (*Senior Fulbright Scholar*). 1992–2013 m. – VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto profesorius. 1997–1999 m. – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos konsultantas. 1998 m. – Zalcburgo universiteto (Austrija) kviestinis profesorius. 1998–2003 m. – Atviros visuomenės kolegijos tutorius. 2003–2013 m. – VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto Tarptautinių santykių katedros vedėjas. Nuo 2013 m. – VU profesorius emeritas.

1991–1994 m. – Lietuvos mokslų akademijos (LMA) narys ekspertas, 2011–2020 m. – LMA tikrasis narys, nuo 2020 m. – LMA narys emeritas.

Mokslinių tyrinėjimų sritys: filosofijos istorija, mokslo, politinė filosofija, tarptautinė politika, Lietuvos užsienio politika.

Akad. E. Nekrašas yra penkių knygų ir 120 straipsnių filosofijos istorijos, pirmiausia pozityvistinės filosofijos istorijos, mokslo filosofijos, politinės filosofijos ir tarptautinės politikos klausimais autorius. Svarbiausi veikalai: „Loginis empirizmas ir mokslo metodologija“ (1979), „Tikimybinis žinojimas“ (*Verojatznostnoe znanie*, 1987, lenkų kalba *Wiedza prawdopodobna*, 1992), „Filosofijos įvadas“ (1993, 2004), „Įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios vaidmuo formuojant užsienio politiką“ (*Legislature and the Executive in Foreign Policy Making*, 1994), „Pozityvus protas: jo raida ir įtaka modernybei ir postmodernybei“ (2010).

Akad. E. Nekrašas, būdamas vienu iš VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto steigėjų ir pirmųjų dėstytojų, išugdė jaunųjų mokslininkų, politikų kartą. Profesoriumi vadovaujant 17 doktorantų apgynė humanitarinių mokslų (filosofijos) arba socialinių mokslų (politikos mokslų) daktaro disertacijas. Akademikas dirbo mokslinį darbą, dėstė keliuose Vakarų ir Rytų Europos universitetuose, skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose ir užsienio akademinėse institucijose Stokholme, Geteborge, Helsinkyje, Kopenhagoje, Varšuvoje, Krokuvoje, Paryžiuje, Jeruzalėje, Tokijuje ir kitur.

Svari akad. E. Nekrašo ir visuomeninė veikla: 1988–2013 m. – Lietuvos filosofų draugijos pirmininkas, buvo vienas draugijos steigėjų. 1989–2013 m. – VU Senato (iki

2001 m. vadinto Taryba) narys. 1989 m. – VU Filosofijos fakulteto atkūrimo, 1992 m. – VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto įkūrimo darbo grupių narys, 1990, 2002 ir 2014 metų VU Statutų rengimo darbo grupių narys. Taip pat buvo ilgametis akademinių žurnalų „Problemos“ ir „Politologija“ redakcinių kolegijų narys. Tarptautinių santykių ir Lietuvos užsienio politikos klausimais konsultavo Lietuvos Respublikos vadovus ir kitus pareigūnus. Dalyvavo rengiant Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartį. Formavo politologijos Lietuvoje tradicijas, rengė įžvalgas valstybės užsienio politikos ir regioninės tapatybės klausimais.

2003 m. akad. E. Nekrašas buvo apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi. 2004 m. jam įteiktas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos medalis, skirtas Lietuvos narystei ES ir NATO paminėti, o 2010 m. apdovanotas VU Rektoriaus mokslo premija.

Akad. Evaldas Nekrašas atmintyje išliks kaip eruditas, darbštus, be galo kruopštus mokslininkas, gynęs pozityvaus proto poziciją, tikėjęs filosofijos svarba ir įtaka ne tik individui, bet ir valstybei.

Liūdime kartu ir reiškiame nuoširdžią užuojautą artimiesiems, mokiniams ir bičiuliams.

Lietuvos mokslų akademijos bendruomenė